

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (deviata komora)

z 5. februára 2015 *

„Štátna pomoc — Írska daň z cestujúcich v leteckej doprave — Znížená sadzba v prípade miest určenia nachádzajúcich sa najviac 300 km od letiska v Dubline — Rozhodnutie vyhlasujúce štátnu pomoc za nezlučiteľnú s vnútorným trhom a nariaďujúce jej vymáhanie — Výhoda — Selektívna povaha — Identifikácia príjemcov pomoci — Článok 14 nariadenia (ES) č. 659/1999 — Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci T-473/12,

Aer Lingus Ltd, so sídlom v Dubline (Írsko), v zastúpení: K. Bacon, D. Scannell, D. Bailey, barristers, a A. Burnside, solicitor,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: L. Flynn, D. Grespan a T. Maxian Rusche, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Írsko, v zastúpení: E. Creedon, A. Joyce a J. Quaney, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci E. Regan, SC, a B. Doherty, barrister,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2013/199/EÚ z 25. júla 2012 o štátnej pomoci SA.29064 (11/C, ex 11/NN) – Diferencované daňové sadzby zavedené Írskom v oblasti leteckej dopravy (Ú. v. EÚ L 119, 2013, s. 30),

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

v zložení: predseda komory G. Berardis (spravodajca), sudcovia O. Czúcz a A. Popescu,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. júna 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok¹

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Žalobkyňa, Aer Lingus Ltd, je leteckou spoločnosťou so sídlom v Írsku, ktorá má prevádzky v Írsku (na letiskách Dublin, Cork a Shannon) a v Spojenom kráľovstve (na letiskách Londýn Gatwick, Londýn Heathrow a Belfast). Prevádzkuje vnútroštátne spojenia v Írsku, ako aj medzinárodné spojenia medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom a 70 miest určených v Írsku, Spojenom kráľovstve, západnej Európe a Spojených štátoch.
- 2 § 55 Finance Act (č. 2) 2008 (druhý finančný zákon z roku 2008, ďalej len „finančný zákon“) zavádza od 30. marca 2009, ktorý je dátumom nadobudnutia účinnosti toho zákona, spotrebnú daň, nazvanú Air travel tax (daň z leteckej dopravy, ďalej len „TTA“).
- 3 Finančný zákon stanovuje, že TTA sa vyberá priamo od prevádzkovateľov leteckých služieb v prípade každej osoby cestujúcej lietadlom z letiska nachádzajúceho sa v Írsku (s výnimkou letísk prepravujúcich menej ako 10 000 cestujúcich ročne, neskôr od 3. júna 2009 50 000 cestujúcich ročne), pričom daňová povinnosť vzniká v momente, keď cestujúci opustí letisko na palube lietadla, ktoré je schopné prepraviť viac ako 20 cestujúcich a ktoré sa nepoužíva na štátne alebo vojenské účely. Aj keď v konečnom dôsledku má byť daň prenesená do ceny letenky cestujúcich, za daň a jej odvádzanie sú zodpovední prevádzkovatelia leteckých služieb.
- 4 V čase zavedenia sa daň vyberala v závislosti od vzdialenosti medzi letiskom odletu a cieľovým letiskom, pričom v prípade letu z letiska nachádzajúceho sa v Írsku na miesto určenia nachádzajúce sa najviac 300 km od letiska v Dubline bola sadzba dve eurá a v ostatných prípadoch desať eur.
- 5 Dňa 21. júla 2009 Európska komisia zaregistrovala dve samostatné sťažnosti týkajúce sa viacerých aspektov TTA zavedenej v Írsku, ktoré podal konkurent žalobkyne, pričom jednu podal na základe článku 20 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) a druhú na základe článku 56 ZFEÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 293, s. 3).
- 6 V nadväznosti na druhú sťažnosť Komisia najskôr začala vyšetrovanie týkajúce sa možného porušenia článku 56 ZFEÚ, ktorý sa týka slobodného poskytovania služieb, a nariadenia č. 1008/2008. Na základe toho Komisia zaslala 18. marca 2010 írskym orgánom výzvu (ďalej len „výzva“). V nadväznosti na výzvu boli sadzby dane zmenené, aby sa od 1. marca 2011 mohla uplatňovať jednotná sadzba vo výške troch eur v prípade všetkých odletov bez ohľadu na dosiahnutú vzdialenosť. Vyšetrowanie Komisie týkajúce sa porušenia článku 56 ZFEÚ a nariadenia č. 1008/2008 bolo preto ukončené.
- 7 Prvá sťažnosť, založená na uplatnení pravidiel v oblasti štátnej pomoci, poukazuje najmä na skutočnosť, že najnižšia sadzba dane (dve eurá namiesto desiatich eur) v podstate zvyhodňovala také domáce spoločnosti, akou je Aer Arann, ktoré uskutočňovali svoje lety do miest určenia nachádzajúcich sa menej ako 300 km od letiska Dublin. V tej istej sťažnosti bola tiež uvedená skutočnosť, že paušálna povaha dane bola diskriminačná, keďže taká daň predstavovala v prípade nízkonákladových spoločností vyšší podiel ceny cestovného než v prípade tradičných leteckých spoločností. V sťažnosti sa napokon poukazuje na skutočnosť, že neuplatnenie TTA na tranzitných a transferových cestujúcich predstavovalo protiprávnu štátnu pomoc v prospech leteckých spoločností Aer Lingus a Aer Arann, keďže tieto spoločnosti predstavovali relatívne vysoký podiel cestujúcich a letov zodpovedajúcich týmto kategóriám.

1 — Uvádžajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

- 8 Listom z 13. júla 2011 Komisia informovala Írsko o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ vo vzťahu k nižšej vnútroštátnej sadzbe uplatňovanej v rámci TTA v období od 30. marca 2009 do 1. marca 2011. Komisia požiadala írske orgány, aby príjemcom pomoci predložili kópiu rozhodnutia.
- 9 Rozhodnutím z 13. júla 2011, ktorého zhrnutie je uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 18. októbra 2011 (Ú. v. EÚ C 306, s. 10) a ktoré bolo prijaté po skončení fázy predbežného preskúmania, Komisia najmä konštatovala, že neuplatnenie TTA na transferových alebo tranzitných cestujúcich, ako aj uplatnenie paušálnej dane nepredstavovali štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Naopak usúdila, že uplatnenie nižšej vnútroštátnej sadzby v období od 30. marca 2009 do 1. marca 2011 sa zdá byť štátnou pomocou, z ktorej vyvstávajú otázky týkajúce sa zlučiteľnosti s vnútorným trhom, keďže v porovnaní s cezhraničnými letmi protiprávne zvýhodňovala vnútroštátne lety. V dôsledku toho Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa tohto posledného uvedeného opatrenia, pričom vyzvala dotknuté strany, aby k predmetnému opatreniu predložili svoje pripomienky.
- 10 Írske orgány predložili svoje pripomienky 15. septembra 2011. Žalobkyňa v tomto štádiu konania nepredložila pripomienky.
- 11 Dňa 25. júla 2012 Komisia prijala rozhodnutie 2013/199/EÚ o štátnej pomoci SA.29064 (11/C, ex 11/NN) – Diferencované daňové sadzby zavedené Írskom v oblasti leteckej dopravy (Ú. v. EÚ L 119, 2013, s. 30, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Toto rozhodnutie bolo žalobkyni navyše oznámené v liste írskeho Ministerstva financií z 23. augusta 2012 a doručené 6. septembra 2012.
- 12 Komisia v článku 1 tohto rozhodnutia usúdila, že štátna pomoc vo forme zníženej daňovej sadzby z leteckej dopravy, ktorú Írsko v období od 30. marca 2009 do 1. marca 2011 (ďalej len „dotknuté obdobie“) protiprávne uplatňovalo v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a ktorá sa podľa finančného zákona z roku 2008 vzťahovala na všetky odlety z letiska, z ktorého každoročne odlietalo 10 000 cestujúcich do miest určenia vzdialených najviac 300 km od letiska Dublin, pričom tieto odlety boli zabezpečované prostredníctvom lietadla, ktoré je schopné prepraviť viac ako 20 cestujúcich a ktoré sa nevyužíva na štátne alebo vojenské účely, je nezlučiteľná s vnútorným trhom.
- 13 Článok 4 tohto rozhodnutia stanovuje, že Írsko je povinné vymáhať od príjemcov nezlučiteľnú pomoc poskytnutú na základe schémy uvedenej v článku 1. Títo príjemcovia sú v odôvodnení 70 napadnutého rozhodnutia identifikovaní ako Ryanair, žalobkyňa, Aer Arann a ďalší leteckí prepravcovia, ktorých určí Írsko. V tom istom bode je spresnené, že suma štátnej pomoci predstavuje rozdiel medzi nižšou sadzbou TTA a bežnou sadzbou vo výške desať eur odvedenou za každého cestujúceho, teda osem eur.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 14 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 1. novembra 2012 podala žalobkyňa žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 15 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 6. marca 2013 Írsko podalo návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Komisie. Uznesením zo 17. apríla 2013 predseda šiestej komory Všeobecného súdu tomuto návrhu vyhovel.
- 16 Írsko podalo vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania k žalobe 4. júna 2013. Listom zo 17. júna 2013 Komisia oznámila kancelárii, že nemá pripomienky. Žalobkyňa podala svoje pripomienky k uvedenému vyjadreniu 24. júla 2013.

- 17 Po zmene zloženia komôr Všeobecného súdu bol sudca spravodajca pridelený do deviatej komory, v dôsledku čoho jej bola táto vec pridelená.
- 18 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil alebo subsidiárne čiastočne zrušil napadnuté rozhodnutie,
  - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.
- 19 Komisia podporovaná Írskom navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
  - zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav [omissis]

O treťom a štvrtom žalobnom dôvode založených na nesprávnom právnom posúdení a zjavne nesprávnom posúdení v rámci kvalifikácie pomoci a stanovenia jej výšky, ktoré vyplývajú z nezohľadnenia prenesenia TTA na cestujúcich, a na porušení článku 14 nariadenia č. 659/1999 a zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania nariadením vymáhania pomoci

- 78 Svojím tretím žalobným dôvodom žalobkyňa uvádza, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia a zjavne nesprávneho posúdenia, keď identifikovala leteckých dopravcov podliehajúcich nižšej sadzbe ako príjemcov údajnej pomoci vo výške osem eur na cestujúceho a na základe toho nariadila vymáhanie pomoci, hoci uznala, že táto daň mohla byť prenesená na cestujúcich, ktorí tak boli hlavnými príjemcami zníženej sadzby.
- 79 Podľa žalobkyne mala Komisia zohľadniť túto skutočnosť v rámci kvalifikácie pomoci a stanovenia jej výšky, pričom mala posúdiť výhodu, ktorú si skutočne zachovali letecké spoločnosti, ktoré odviekli TTA vo výške dvoch eur a ktoré ju z veľkej časti preniesli na cestujúcich. Keďže akákoľvek časť štruktúry ôsmich eur, ktorú predstavuje nižšia daň, bola prenesená na cestujúcich a letecké spoločnosti si ju neponechali, rozhodnutie Komisie vyžadujúce vrátenie ôsmich eur na cestujúceho malo za následok uloženie povinnosti leteckým spoločnostiam podliehajúcim tejto nižšej sadzbe vrátiť viac než skutočne získali, v dôsledku čoho bolo protiprávne.
- 80 Svojím štvrtým žalobným dôvodom žalobkyňa okrem toho uvádza, že vzhľadom na to, že je nemožné vymáhať *a posteriori* od cestujúcich, v prípade ktorých sa uplatnila nižšia sadzba, osem eur na cestujúceho, nariadenie vymáhania sa javí ako dodatočná daň, ktorú znášajú dotknuté letecké spoločnosti, a v dôsledku toho predstavuje skôr protiprávnu sankciu voči týmto spoločnostiam než návrat k situácii pred priznaním údajnej pomoci. To by bolo neprimerané a predstavovalo by to porušenie zásady rovnosti zaobchádzania a v dôsledku toho porušenie článku 14 nariadenia č. 659/1999.
- 81 Pokiaľ ide o tretí žalobný dôvod, Komisia spochybňuje tvrdenia žalobkyne. V prvom rade spochybňuje, že podľa predmetnej právnej úpravy neexistovala nijaká povinnosť preniesť daň na cestujúcich. Naproti tomu každá spoločnosť sa mohla rozhodnúť, či sa náklady súvisiace s daňou majú úplne alebo sčasti preniesť na cestujúcich. V druhom rade Komisia uvádza, že aj prípad úplného prenesenia štruktúry dane by pre dotknuté letecké spoločnosti predstavoval tiež výhodu v rozsahu, v akom tieto spoločnosti mohli ponúknuť ceny, ktoré sú pre ich zákazníkov príťažlivejšie než v prípade, ak by podliehali bežnej sadzbe vo výške desiatich eur. To, či sa príjemca rozhodol preniesť zvýhodnenie na svojich zákazníkov

a dosiahnuť tak vyššie objemy predajov alebo priamo pohltiť zvýhodnenie účtovaním vyššej ceny, preto nemá veľký význam. Logickým dôsledkom bolo teda vymôcť celú sumu pomoci, t. j. osem eur na zákazníka, pokiaľ ide o lety podliehajúce nižšej sadzbe vo výške dvoch eur.

- 82 Pokiaľ ide o štvrtý žalobný dôvod, Komisia uvádza, že vymáhanie pomoci nemožno považovať za neprimerané opatrenie, keďže jeho cieľom je návrat do pôvodného stavu. Navyše skutočnosť, že účelom vrátenia je iba obnoviť predtým existujúcu situáciu, nemožno toto opatrenie v zásade považovať za sankciu. Nedošlo teda k nijakému porušeniu zásady rovnosti zaobchádzania, keďže príjemcovia pomoci majú povinnosť vrátiť protiprávnu a nezlučiteľnú pomoc.
- 83 Na úvod treba pripomenúť, že povinnosť štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, je určená na obnovenie predtým existujúcej situácie. Tento cieľ je dosiahnutý v prípade, že príjemcovia vrátili sumy vyplatené z dôvodu protiprávnej pomoci, čím stratili výhodu, ktorú mali v porovnaní so svojimi konkurentmi na trhu, a nastolí sa situácia pred vyplatením pomoci (pozri rozsudok zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, Zb., EU:C:1999:311, body 64 a 65 a citovanú judikatúru; rozsudok z 13. februára 2012, Budapešť Erőmű/Komisia, T-80/06 a T-182/09, EU:T:2012:65, bod 107).
- 84 Treba pripomenúť, že nijaké ustanovenie práva Únie nevyžaduje, aby Komisia, keď nariaďuje vrátenie pomoci, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, stanovila presnú výšku pomoci, ktorá má byť vrátená. Stačí totiž, ak rozhodnutie Komisie obsahuje údaje umožňujúce jeho adresátovi túto výšku určiť bez neprimeraných ťažkostí (rozsudky z 12. októbra 2000, Španielsko/Komisia, C-480/98, Zb., EU:C:2000:559, bod 25, a z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, C-415/03, Zb., EU:C:2005:287, bod 39). Navyše výroková časť aktu je neoddeliteľne spojená s jeho odôvodnením, takže v prípade potreby je nutné výrok vykladať s prihliadnutím na dôvody, ktoré k nemu viedli (rozsudky z 15. mája 1997, TWD/Komisia, C-355/95 P, Zb., EU:C:1997:241, bod 21, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-298/00 P, Zb., EU:C:2004:240, bod 97).
- 85 Ak sa však Komisia predsa len rozhodne nariadiť vymáhanie určitej sumy, musí v súlade so svojou povinnosťou náležitého a nestranného skúmania spisu v rámci článku 108 ZFEÚ nejakým spôsobom určiť presne v rozsahu, v akom to okolnosti veci umožňujú, hodnotu pomoci, ktorú podnik prijal (pozri rozsudok z 29. marca 2007, Scott/Komisia, T-366/00, Zb., EU:T:2007:99, bod 95 a citovanú judikatúru).
- 86 Komisia tým, že obnoví stav, ktorý existoval pred poskytnutím pomoci, je na jednej strane povinná zabezpečiť, aby skutočná výhoda pomoci bola odstránená, a nariadiť tak vrátenie všetkej pomoci. Komisia vedená snahou o zhovievavosť voči príjemcovi pomoci nemôže nariadiť vrátenie nižšej sumy, než je hodnota pomoci získanej príjemcom. Na druhej strane Komisia, aby vyjadrila svoj nesúhlas, pokiaľ ide o závažnosť protiprávnosti, nemôže nariadiť vymáhanie vyššej sumy, než je hodnota pomoci získanej príjemcom (rozsudok Scott/Komisia, už citovaný v bode 85 vyššie, EU:T:2007:99, bod 95).
- 87 Žalobkyňa nespochybňuje, že uplatnenie zníženej sadzby dane mohlo aj za predpokladu, že by TTA bola v celom rozsahu prenesená na cestujúcich, poskytnúť podniku, ktorý má povinnosť zaplatiť túto daň, výhodu. Spochybňuje však rozsah tejto výhody, ktorá bola v napadnutom rozhodnutí ohodnotená na osem eur na cestujúceho.
- 88 V tejto súvislosti treba najskôr konštatovať, že článok 55 finančného zákona kvalifikuje TTA ako „spotrebnú daň“ (excise duty), teda ako daň uloženú, vybratú a zaplatenú v prípade každého odletu cestujúceho na palube lietadla z letiska v Írsku, čo Írsko tiež potvrdilo na pojednávaní.
- 89 Spotrebná daň je však na rozdiel od priamych daní, akými sú dane z príjmov alebo zo ziskov, ktoré znášajú priamo podniky, vymedzená ako nepriama daň vyberaná za spotrebu vecí alebo osobitnej služby.

- 90 V prejednávanej veci je nesporné, že letecké spoločnosti mali podľa finančného zákona povinnosť uplatniť TTA vo výške dvoch eur v prípade všetkých letov podliehajúcich tejto sadzbe. Takisto je medzi účastníkmi konania nesporné, že podľa článku 23 nariadenia č. 1008/2008 mali letecké spoločnosti povinnosť uviesť sumu TTA samostatne v cene každej letenky predanej ich cestujúcim. V tomto zmysle bola TTA formálne určená na to, aby bola prenesená do ceny letenky, ktorú cestujúci zaplatil, tak ako sa uvádza v odôvodnení 8 napadnutého rozhodnutia.
- 91 Ako tvrdí žalobkyňa, treba preto odlišovať pojem formálne alebo právne prenesenie, ktoré sa týka spôsobu, akým je daň zákonne vybraná a uplatnená, od pojmu ekonomické prenesenie, ktoré spočíva v určení rozsahu, v akom letecké spoločnosti znášali ekonomické náklady na TTA, napríklad prípadným prispôbením ceny letenky bez dane v závislosti od skutočne uplatniteľnej sadzby TTA, alebo v prípade uplatnenia zníženej sadzby TTA vo výške dvoch eur rozsahu, v akom si skutočne ponechali ekonomickú výhodu vyplývajúcu z tejto zníženej sadzby.
- 92 Komisia v odôvodnení 53 napadnutého rozhodnutia vysvetlila, že letecké spoločnosti, ktoré odvádzali daň so zníženou sadzbou vo výške dvoch eur, mali nižšie náklady, ktoré sa mali preniesť buď na ich zákazníkov, alebo ich mali znášať samotné spoločnosti. Komisia následne podradila tieto znížené náklady pod ekonomické zdroje, ktoré mohli letecké spoločnosti ušetriť a ktoré z tohto dôvodu zlepšili ich ekonomické postavenie vo vzťahu k iným leteckým spoločnostiam.
- 93 V odôvodnení 57 napadnutého rozhodnutia Komisia odpovedala na tvrdenia írskych orgánov, podľa ktorých leteckým spoločnostiam nebola poskytnutá nijaká výhoda, pretože daň v podstate predstavovala daň zo spotreby určenú na to, aby bola prenesená na cestujúcich. Komisia, ktorá vychádzala z rozsudku *Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, už citovaného v bode 45 vyššie (EU:C:2001:598), usúdila, že aj v prípade, keď existovala zákonná povinnosť preniesť predmetnú daň na spotrebiteľov, mohlo zníženie vo vzťahu k bežnej sadzbe zdanenia poskytnúť leteckým spoločnostiam, ktoré musia platiť túto daň so zníženou sadzbou, selektívnu výhodu.
- 94 Komisia v tom istom odôvodnení 57 napadnutého rozhodnutia uznala, že v danom prípade mohla byť ekonomická záťaž vyplývajúca z dane (the cost of the tax) prenesená na cestujúcich, hoci neexistoval nijaký mechanizmus, ktorý by zaistil, že sa daň skutočne preniesie, a že išlo o voľbu ponechanú na posúdenie každou leteckou spoločnosťou.
- 95 V podobnej situácii však sám Súdny dvor usúdil, že vzhľadom na to, že letiskové dane priamo a mechanicky ovplyvňujú cenu trasy, je diferenciácia vo výške daní, ktoré nesú cestujúci, automaticky prenesená do nákladov na prepravu (rozsudok *Stylianakis*, už citovaný v bode 59 vyššie, EU:C:2003:72, bod 28).
- 96 Komisia sa však domnieva, že aj vtedy, ak bola TTA prenesená, získali spoločnosti výhodu, pretože mohli ponúknuť svojim zákazníkom priaznivejšie ceny, čo sa odrazilo na vyššom obrate.
- 97 Treba preto konštatovať, že Komisia v takej situácii, o akú ide v prejednávanom prípade, keď bola TTA určená na to, aby sa preniesla na cestujúcich, a keď mohla byť ekonomická výhoda vyplývajúca z uplatnenia nižšej sadzby tiež prenesená na cestujúcich, nemohla predpokladať, že výhoda, ktorú letecké spoločnosti skutočne získali a ponechali si ju, v každom prípade predstavovala osem eur na cestujúceho.
- 98 Ako priznala samotná Komisia v odôvodnení 57 napadnutého rozhodnutia, v takom prípade totiž výhoda, ktorú letecké spoločnosti skutočne získali, nespočíva nevyhnutne v rozdieli medzi dvomi sadzbami, ale v možnosti ponúknuť ich zákazníkom priaznivejšie ceny a v dôsledku toho zvýšiť tak obrat.

- 99 V prípade leteckých spoločností, akou je žalobkyňa, ktoré odvedli TTA v nižšej sadzbe vo výške dvoch eur, mala preto Komisia určiť rozsah, v akom tieto spoločnosti skutočne preniesli na svojich cestujúcich ekonomickú výhodu vyplývajúcu z uplatnenia zníženej sadzby TTA, aby mohla presne stanoviť výšku výhody, ktorú skutočne získali, ibaže by sa rozhodla zveriť túto úlohu vnútroštátnym orgánom, pričom by im v tejto súvislosti poskytla nevyhnutné údaje.
- 100 Iba za predpokladu, že by žalobkyňa systematicky zvýšila ceny svojich leteniek bez dane vo výške ôsmich eur za letenku v prípade letov podliehajúcich TTA vo výške dvoch eur, by bolo možné prijať záver, že ekonomická výhoda vyplývajúca z uplatnenia diferencovanej sadzby dosiahla v prípade žalobkyne osem eur na cestujúceho, pretože táto výhoda nemohla byť ani čiastočne prenesená na cestujúcich.
- 101 Treba však konštatovať, že Komisia nikde v napadnutom rozhodnutí ani v rámci tohto sporu nevysvetlila, v čom by taký predpoklad predstavoval skôr bežnú situáciu než predpoklad, keď letecké spoločnosti prenesú výhodu na svojich cestujúcich v súlade so stanoveným cieľom TTA, pričom tiež priznala, že také prenesenie bolo možné (pozri bod 95 vyššie).
- 102 Okrem toho Komisia dostatočne nezohľadnila osobitnú situáciu predmetného trhu a jeho konkurenčné obmedzenia, keďže všetky letecké spoločnosti uskutočňujúce lety kratšie ako 300 km (vypočítané z letiska Dublin) z letiska v Írsku podliehali TTA vo výške dvoch eur na cestujúceho. Komisia tak nepreukázala, čo za takých okolností predstavovalo pre letecké spoločnosti, ktorých lety podliehali TTA v zníženej sadzbe dvoch eur na cestujúceho, výhodu zodpovedajúcu rozdielu medzi dvomi sadzbami TTA, t. j. osem eur na cestujúceho.
- 103 Komisia sa tým dopustila nesprávneho posúdenia a nesprávneho právneho posúdenia.
- 104 Ako totiž správne tvrdí žalobkyňa, vrátenie pomoci sa musí obmedziť na finančné výhody, ktoré skutočne vyplývajú z poskytnutia pomoci jej príjemcom, a musí byť primerané týmto výhodám (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. januára 2013, Salzgitter/Komisia, T-308/00 RENV, Zb., EU:T:2013:30, bod 138).
- 105 Komisia preto mala v prípade, že by výhoda vyplývajúca z uplatnenia zníženej sadzby mohla spočívať v zlepšení konkurenčného postavenia leteckých spoločností z dôvodu, že tieto spoločnosti mohli ponúknuť konkurenčnejšie ceny, iba nariadiť vymáhanie súm, ktoré skutočne zodpovedajú tejto výhode, alebo ak by sa ukázalo, že nemožno v rozhodnutí presne určiť tieto sumy, mala sa obmedziť na zverenie tejto úlohy vnútroštátnym orgánom, pričom by im v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 85 vyššie poskytla na tento účel nevyhnutné údaje.
- 106 Podľa Komisie, ak by sa malo uplatniť tvrdenie žalobkyne, malo by to za následok, že Komisia alebo vnútroštátne orgány by mali povinnosť v každom konkrétnom prípade posúdiť účinky pomoci na jej príjemcov v závislosti od ich subjektívnych volieb, čo by bolo v rozpore s judikatúrou uvedenou v bode 44 vyššie a rozsudkom z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano (C-148/04, Zb., EU:C:2005:774).
- 107 Vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, Súdny dvor totiž pripomenul, že zrušenie protiprávnej pomoci jej vymáhaním je logickým následkom konštatovania jej protiprávnosti. Toto vymáhanie s cieľom návratu do pôvodného stavu nemožno v zásade posudzovať ako neprimerané opatrenie vzhľadom na účel ustanovení Zmluvy v oblasti štátnej pomoci. Vrátením pomoci jej príjemca stratí výhodu, ktorú na trhu požíval voči svojim konkurentom, a nastolí sa nanovo skoršia situácia, existujúca pred poskytnutím pomoci (pozri rozsudok Unicredito Italiano, už citovaný v bode 106 vyššie, EU:C:2005:774, bod 113 a citovanú judikatúru).

- 108 Súdny dvor preto usúdil, že sumy, ktoré sa majú vrátiť, nemožno určiť na základe rôznych plnení, ktoré mohli podniky uskutočniť, keby si nezvolili formu plnenia spojenú s pomocou. Túto voľbu totiž urobili s vedomím rizika vymáhania pomoci poskytnutej v rozpore s postupom stanoveným v článku 108 ods. 3 ZFEÚ. Uvedené podniky sa tomuto riziku mohli vyhnúť tým, že by sa rovno rozhodli pre odlišne štruktúrované plnenia. Okrem toho návrat do pôvodného stavu znamená čo najrýchlejší návrat k situácii, ktorá by prevládala, ak by sa predmetné plnenia uskutočnili bez poskytnutia zníženia dane (pozri v tomto zmysle rozsudok *Unicredito Italiano*, už citovaný v bode 106 vyššie, EU:C:2005:774, body 114 až 117).
- 109 Podľa Súdneho dvora takýto návrat do pôvodného stavu nezahrňuje odlišnú rekonštrukciu minulosti v závislosti od takých hypotetických okolností, akými sú voľby, často viacnásobné, ktoré mohli urobiť dotknuté subjekty, keďže skutočne vykonané voľby spojené s prijatím pomoci sa môžu ukázať ako nenávratné. Návrat do pôvodného stavu umožňuje v štádiu vymáhania pomoci vnútroštátnymi orgánmi zohľadniť len daňové zaobchádzanie, prípadne výhodnejšie ako podľa všeobecnej právnej úpravy, ktoré by bolo poskytnuté pri neexistencii protiprávnej pomoci a podľa vnútroštátnych noriem zlučiteľných s právom Únie na základe skutočne uskutočneného plnenia (rozsudok *Unicredito Italiano*, už citovaný v bode 106 vyššie, EU:C:2005:774, body 118 až 119).
- 110 Treba však uviesť, že na rozdiel od veci, v ktorej bol vydaný rozsudok *Unicredito Italiano*, už citovaný v bode 106 vyššie (EU:C:2005:774), na ktorý poukazuje Komisia, podniky, ktorým bola v prejednávacom prípade poskytnutá pomoc, si nemohli zvoliť iné plnenie než to, ktoré zahrnovalo pomoc. Podľa vnútroštátnej právnej úpravy uplatniteľnej v danom období boli totiž povinné uplatniť TTA vo výške dvoch eur na cestujúceho v prípade všetkých letov s dĺžkou kratšou ako 300 km a vypočítanou z letiska v Dubline, ktoré sa uskutočňovali z letiska v Írsku. Z rovnakých dôvodov nemohli od cestujúcich zákonným spôsobom vybrať v prípade týchto letov TTA vo výške desať eur.
- 111 Tieto podniky však nepochybne mohli zvýšiť ceny leteniek bez dane, aby využili výhodu vyplývajúcu z uplatnenia TTA so zníženou sadzbou vo výške dvoch eur. Komisia však bez toho, aby zohľadnila okolnosti prejednávaneho prípadu, nemohla určiť výhodu, ktorú letecké spoločnosti skutočne získali. Vzhľadom na fungovanie TTA a konkurenčné obmedzenia, ktorým boli vystavené letecké spoločnosti v súvislosti s letmi, na ktoré sa uplatnila TTA vo výške dvoch eur (pozri bod 103 vyššie), Komisia nemohla predpokladať, že ekonomická výhoda vyplývajúca z uplatnenia zníženej sadzby TTA nebola vôbec prenesená na cestujúcich.
- 112 Ako tvrdí Komisia, potreba vyplývajúca z judikatúry spomínanej v bode 86 vyššie, kvantifikovať tak presne, ako to dovoľujú okolnosti, výhodu, ktorú skutočne získali dotknuté letecké spoločnosti z dôvodu uplatnenia zníženej sadzby TTA, preto neznamená to isté ako návrat do pôvodného stavu v závislosti od takých hypotetických okolností, akými sú voľby, často viacnásobné, ktoré mohli urobiť dotknuté subjekty, ale naopak smeruje k zabezpečeniu, aby príjemca stratil výhodu, ktorú na trhu získal voči svojim konkurentom, nič viac nič menej, a k nastoleniu situácie pred poskytnutím pomoci.
- 113 Okrem toho pomoc vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok *Unicredito Italiano*, už citovaný v bode 106 vyššie (EU:C:2005:774), spočívala v daňovej výhode vo forme zníženia sadzby dane z príjmov v prípade bánk, ktoré počas piatich po sebe idúcich zdaňovacích období uskutočnili fúziu alebo podobnú reštrukturalizáciu, na 12,5 % za určitých podmienok. Je nesporné, že daň z príjmov predstavuje záťaž, ktorú nesú výlučne podniky, ktoré tejto dani podliehajú, na rozdiel od predmetnej TTA, ktorú letecké spoločnosti síce vyberali ako spotrebnú daň, ale ktorú *in fine* skutočne platili a prinajmenšom čiastočne, ak nie v celom rozsahu, znášali cestujúci.
- 114 Napokon Komisia dostatočne z právneho hľadiska vo svojom rozhodnutí nepreukázala, že vrátenie ôsmich eur na cestujúceho bolo nevyhnutné na účely zabezpečenia návratu do pôvodného stavu, t. j. čo najrýchlejšieho návratu k situácii, ktorá by prevládala, ak by sa predmetné plnenia uskutočnili bez poskytnutia zníženia dane alebo inými slovami, ak by lety podliehajúce sadzbe vo výške dvoch eur na cestujúceho boli zdanené vo výške desiatich eur na cestujúceho.

- 115 Vymáhanie sumy osem eur na cestujúceho od leteckých spoločností totiž neumožnilo zabezpečiť návrat k situácii, ktorá by prevládala, ak by sa predmetné plnenia uskutočnili bez poskytnutia predmetnej pomoci, pretože pre letecké spoločnosti nebolo možné spätne vymôcť od svojich zákazníkov sumu osem eur na cestujúceho, ktorá mala byť vybratá. Vymáhanie sumy osem eur na cestujúceho od spoločnosti nie je preto nevyhnutné na účely odstránenia narušenia hospodárskej súťaže spôsobeného konkurenčnou výhodou získanou na základe tejto pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV, C-275/10, Zb., EU:C:2011:814, bod 34 a citovanú judikatúru). Naproti tomu, ako správne tvrdí žalobkyňa, vymáhanie takej sumy by mohlo viesť k dodatočným narušeniam hospodárskej súťaže, pretože by to mohlo viesť k situácii, že sa od leteckých spoločností vymôže viac, než predstavuje výhoda, ktorú skutočne získali.
- 116 Komisia mala preto zohľadniť zvláštnosti TTA ako spotrebnej dane určenej na to, aby ju letecké spoločnosti v prípade všetkých letov podliehajúcich v dotknutom období sadzbe vo výške dvoch eur preniesli na cestujúcich. Vzhľadom na to, že ekonomická výhoda vyplývajúca z uplatnenia tejto zníženej sadzby mohla byť aj čiastočne prenesená na cestujúcich, Komisia nemala právo usúdiť, že výhoda, ktorú získali letecké spoločnosti, automaticky v každom prípade predstavovala osem eur na cestujúceho.
- 117 Komisia v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú rozhodovaciu prax v oblasti daňovej pomoci zahrnujúcu spotrebné dane, podľa ktorej oslobodenia od takej záťaže poskytujú podnikom s daňovou povinnosťou výhodu aj v prípade, keď mohla byť táto daň prenesená na spotrebiteľov.
- 118 Treba však pripomenúť, že povaha určitého opatrenia ako štátnej pomoci sa má posudzovať len v rámci relevantných ustanovení Zmluvy, ako aj opatrení prijatých na jej vykonanie, a nie vzhľadom na prípadnú skoršiu rozhodovaciu prax Komisie (rozsudky z 30. septembra 2003, Freistaat Sachsen a i./Komisia, C-57/00 P a C-61/00 P, Zb., EU:C:2003:510, body 52 a 53, a z 15. júna 2005, Regione autonoma della Sardegna/Komisia, T-171/02, Zb., EU:T:2005:219, bod 177).
- 119 V každom prípade sa rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva Komisia a ktoré sú uvedené v poznámke pod čiarou k odôvodneniu 57 napadnutého rozhodnutia, netýkajú daní, ktoré znášajú letecké spoločnosti, ako uvádza Komisia, ale daní z energie, ktoré v prípade určitých kategórií podnikov stanovujú zníženú sadzbu alebo oslobodenia. Vo všetkých týchto veciach neboli dane určené na to, aby ich podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, preniesli na svojich zákazníkov. Spotrebné dane sa totiž týkali vstupov (v tomto prípade energie), ktoré spotrebovali samotné podniky, a nie výrobkov alebo služieb určených na predaj ich zákazníkom ako v prejednávanom prípade. Napokon treba poznamenať, že v nijakej z týchto vecí Komisia nenariadila vymáhanie pomoci od jej príjemcov, ale naopak vyhlásila túto pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 ZFEÚ.
- 120 Okrem toho treba poznamenať, že rozsudok *Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, už citovaný v bode 45 vyššie (EU:C:2001:598), nepochybne umožňuje podporiť tvrdenie, podľa ktorého uplatnením zníženej sadzby dane možno poskytnúť podnikom podliehajúcim tejto dani selektívnu výhodu, aj keď tieto podniky podliehajú zákonnej povinnosti preniesť túto daň na svojich zákazníkov, avšak nepreukazuje, že v prípade plurality príjemcov pomoci musí byť suma pomoci v celom rozsahu pripísaná podnikom, ktoré prenášajú túto daň na svojich zákazníkov.
- 121 Navyše vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, Súdny dvor nekonštatoval, že by pomoc mala byť vymáhaná od poskytovateľov energie, ktorí mali priamu povinnosť platiť daň a preniesť ju, ako v prejednávanom prípade letecké spoločnosti, na svojich zákazníkov, ale konštatoval, že mala byť prenesená na podniky, ktoré sú ich zákazníkmi, v prípade ktorých bolo preukázané, že ich hlavnou činnosťou bola výroba hmotného majetku, a ktoré mali nárok na vrátenie daní z energie.
- 122 Okolnosť, že v prejednávanom prípade zákazníci leteckých spoločností podliehajúcich TTA nie sú podnikmi v zmysle práva Únie, takže nebolo možné od nich vymáhať nijakú pomoc, nemôže spochybniť povinnosť Komisie presne identifikovať príjemcov pomoci, t. j. podniky, ktoré ju skutočne

využili (rozsudok z 3. júla 2003, Belgicko/Komisia, C-457/00, Zb., EU:C:2003:387, bod 55), a obmedziť vymáhanie pomoci na finančné výhody, ktoré skutočne vyplývajú z poskytnutia pomoci príjemcom (pozri v tomto zmysle rozsudok Salzgitter/Komisia, už citovaný v bode 104 vyššie, EU:T:2013:30, bod 138).

- 123 Treba preto konštatovať, že Komisia sa na jednej strane dopustila nesprávneho posúdenia a nesprávneho právneho posúdenia tým, že stanovila sumu pomoci, ktorá sa má od leteckých spoločností vymáhať, na osem eur na cestujúceho, a na druhej strane porušila článok 14 nariadenia č. 659/199 tým, že nariadila vymáhanie takej sumy od týchto leteckých spoločností.
- 124 Bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k prípadnému porušeniu zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania, na ktoré sa odvoláva žalobkyňa, treba preto vyhovieť tretiemu a štvrtému žalobnému dôvodu žalobkyne a zrušiť napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom je pomoc, ktorá sa má vymáhať od leteckých spoločností, v tomto rozhodnutí stanovená na osem eur na cestujúceho a v rozsahu, v akom je nariadenie vymáhania v dôsledku toho tiež nezákonné.
- 125 V tejto súvislosti treba poznamenať, že článok 4 napadnutého rozhodnutia stanovuje vymáhanie pomoci od jej príjemcov, ktorí sú identifikovaní v odôvodnení 70 toho istého rozhodnutia, a to vo výške osem eur na cestujúceho, čo predstavuje sumu, ktorá je tiež stanovená v tom istom odôvodnení.
- 126 Podľa ustálenej judikatúry však odôvodnenia rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci musia byť zohľadnené na účely výkladu jeho výrokovvej časti (pozri rozsudok z 20. marca 2014, Rouse Industry/Komisia, C-271/13 P, EU:C:2014:175, bod 69 a citovanú judikatúru).
- 127 Treba preto zrušiť článok 4 napadnutého rozhodnutia vykladaný so zreteľom na odôvodnenie 70 uvedeného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v tomto článku nariaďuje vymáhanie pomoci stanovenej na osem eur na cestujúceho od leteckých spoločností, ktoré v dotknutom období uskutočňovali lety podliehajúce zníženej sadzbe TTA vo výške dvoch eur, a v zostávajúcej časti žalobu zamietnuť.

[omissis]

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Článok 4 rozhodnutia Komisie 2013/199/EÚ z 25. júla 2012 o štátnej pomoci SA.29064 (11/C, ex 11/NN) – Diferencované daňové sadzby zavedené Írskom v oblasti leteckej dopravy, sa zrušuje v rozsahu, v akom sa v ňom nariaďuje vymáhanie pomoci od jej príjemcov v sume, ktorá bola v odôvodnení 70 uvedeného rozhodnutia stanovená na osem eur na cestujúceho.**
- 2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamietá.**
- 3. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť polovicu trov konania vynaložených spoločnosťou Aer Lingus Ltd.**
- 4. Aer Lingus znáša polovicu svojich vlastných trov konania.**
- 5. Írsko znáša svoje vlastné trovy konania.**

Berardis

Czúcz

Popescu

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 5. februára 2015.

Podpisy